

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ MARIJAMPOLĖS PATAISOS NAMUS

2021-09-14 Nr. 4D-2021/1-952
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2021 m. liepos 20 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Marijampolės pataisos namų (toliau vadinama – Marijampolės PN) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nepateikiant atsakymų į 2021-05-25 ir 2021-05-26 prašymus (toliau vadinama – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, rašoma: „[...] 2021-05-25 d. ir 2021-05-26 d. parašiau prašymus, kuriuos registravau žurnale, esantį pas atsakingą būrio specialistą [...]. Iki šios dienos jokio atsakymo nei raštu, nei žodžiu nesu gavęs“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Seimo kontrolieriaus prašoma išnagrinėti Skundą.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2021 m. liepos 22 d. raštu Nr. 4D-2021/1-952/3D-1812 kreipėsi į Marijampolės PN prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2021 m. liepos 27 d. Seimo kontrolierius gavo Marijampolės PN 2021 m. liepos 27 d. raštą Nr. 9/07-7987. Šiame rašte nurodoma:

4.1. „X į Marijampolės PN administraciją 2021-05-25 d. nėra kreipęsis raštu su prašymu, kadangi elektroninėje sistemoje (DVS) tokio prašymo nerasta“;

4.2. „Minėtas asmuo 2021-05-26 d. kreipėsi į Marijampolės pataisos namų administraciją raštu Nr. 49/07-2238, į kurį gavo atsakymą 2021-06-01 d. Reg. Nr. 20/07-1851 (pateikta kopija).“

2021 m. rugsėjo 13 d. Seimo kontrolierius gavo ištraukos iš Marijampolės PN 1-ojo Resocializacijos skyriaus nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų apskaitos žurnalo skaitmeninį vaizdą, kurioje yra įrašai (reg. Nr. 125, 126) apie tai, kad Pareiškėjas 2021-05-25 ir 2021-05-26 kreipėsi į Marijampolės PN pareigūnus su prašymais dėl informacijos pateikimo. Pirmiau paminėtame dokumente taip pat yra informacija apie tai, kad 2021-06-01 Pareiškėjui buvo įteiktas Marijampolės PN atsakymas į jo 2021-05-26 pateiktą prašymą.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

5.1. 10 straipsnis. *Administracinių sprendimų priėmimas*

„4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar

skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. [...]“;

5.2. 11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

„1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

6. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės), nustatyta:

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. [...]“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) 2016 m. birželio 1 d. aprobuotame LVAT praktikos, taikant VAĮ normas, apibendrinime yra nurodęs:

„Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencijoje nuosekliai pabrėžiama viešojo administravimo subjektų pareiga laikytis teisės principų. Pasak teismo, kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (žr., pavyzdžiui, 2012 m. kovo 1 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012; 2012 m. birželio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-2045/2012; 2014 m. balandžio 3 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-801/2014). Spręsdamas įstatymų leidėjo pavestus uždavinius viešojo administravimo subjektas turi veikti taip, kad tie uždaviniai būtų įgyvendinti laiku, laikantis efektyvumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia ir kitų viešojo administravimo principų (žr. 2014 m. kovo 25 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 25, 2014, 130–142 p.).“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad 2021-05-25 ir 2021-05-26 prašymais kreipėsi į Marijampolės PN pareigūnus, tačiau atsakymai iki šiol jam nėra pateikti.

9. Pagal teisinį reglamentavimą bei teismų praktiką, nagrinėjant pareiškėjų prašymus ir skundus, Marijampolės PN, kaip viešojo administravimo subjektas, privalo laikytis gero administravimo bei atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.), atsakymus į skundus ir prašymus turi parengti per teisės aktuose numatytus terminus (šios pažymos 7 punktą).

10. Pagal VAĮ ir Taisyklėse įtvirtintą teisinį reglamentavimą, viešojo administravimo subjektui numatyta pareiga, gavus pareiškėjų kreipimusis, juos išnagrinėti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų, nebent šis terminas dėl objektyvių priežasčių yra pratęsiamas (šios pažymos 5, 6 punktai).

11. Skundo tyrimo metu Marijampolės PN paaiškino, kad Pareiškėjas 2021-05-25 į Marijampolės PN pareigūnus su prašymu nesikreipė, tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad, susipažinus su Marijampolės PN 1-ojo Resocializacijos skyriaus nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų apskaitos žurnale esančiais įrašais (reg. Nr. 125), nustatyta, kad Pareiškėjas, priešingai negu nurodyta Marijampolės PN, 2021-05-25 yra pateikęs prašymą dėl informacijos pateikimo.

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad Marijampolės PN, kaip viešojo administravimo institucija, nepaisė gero administravimo ir atsakingo valdymo principų, pagal kurios, sprendamas įstatymų leidėjo pavestus uždavinius, viešojo administravimo subjektas, be kita ko, turi veikti taip, kad tie uždaviniai būtų įgyvendinti laiku, bei per teisės aktuose nustatytą terminą nepateikė Pareiškėjui atsakymo į jo 2021-05-25 pateiktą prašymą. Skundo dalis dėl Pareiškėjo 2021-05-25 prašymo pripažinta pagrįsta.

12. Skunde išdėstytų aplinkybių, susijusių su Pareiškėjo prašymo, kuris Marijampolės PN registruotas 2021-05-26, nagrinėjimu, kontekste nustatyta, kad Marijampolės PN pirmiau paminėtą Pareiškėjo prašymą išnagrinėjo laikantis teisės aktuose nustatyto 20 darbo dienų termino ir 2021-06-01 pateikė jam atsakymą (rašta) Nr. 20/07-1851. Pirmiau paminėtą aplinkybę patvirtina Pareiškėjo parašas su priedu „gavau“ (reg. Nr. 126), esantis Marijampolės PN 1-ojo Resocializacijos skyriaus nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų apskaitos žurnale. Taigi Pareiškėjo Skundo teiginys, kad Marijampolės PN nepateikė atsakymo į jo 2021-05-26 pateiktą prašymą, negali būti pripažintas pagrįstu.

13. Pareiškėjui paaiškintina, kad tuo atveju, jeigu jam reikalinga Marijampolės PN 2021-06-01 rašto Nr. 20/07-1851 kopija, turi teisę kreiptis į Marijampolės PN pareigūnus dėl jos pateikimo.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo) nepateikiant atsakymo į jo 2021-05-25 pateiktą prašymą pripažinti pagrįsta.

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundo dalį dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo) nepateikiant atsakymo į jo 2021-05-26 pateiktą prašymą atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja Marijampolės PN direktoriui:

16.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Marijampolės PN pareigūnai Pareiškėjo 2021-05-25 pateikto prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo VAĮ 10 straipsnio 4 dalies ir Taisyklių 25 punkto nuostatomis, t. y. nepateikė Pareiškėjui atsakymo per teisės akte nustatytą terminą, ir imtis veiksmų, kad ateityje tokie pažeidimai nepasikartotų;

16.2. imtis veiksmų, kad Pareiškėjui į jo 2021-05-25 prašymą nedelsiant būtų pateiktas motyvuotas, teisės aktų nuostatomis pagrįstas atsakymas bei nurodyta pateikto atsakymo išsami apskundimo tvarka;

16.3. išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių nesutampa informacija, esanti Marijampolės PN Dokumentų valdymo sistemoje (DVS) ir Marijampolės PN 1-ojo Resocializacijos skyriaus nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų apskaitos žurnale, apie Pareiškėjo 2021-05-25 pateiktą prašymą; imtis priemonių, kad ateityje nuteistųjų (suimtųjų) kreipimaisi būtų registruojami tinkamai ir būtų išvengta netikslumų teikiant informaciją Seimo kontrolieriui.

17. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas